Смрт фашизму — Слобода народу!

СЛОБОДНА ВОЈВОДИНА

„Само на правој народној власти може да почива јединствена демократска федеративна Југославија“
Маршал Тито

ОРГАН ЈЕДИНСТВЕНОГ НАРОДНО-ОСЛОБОДИЛАЧКОГ ФРОНТА ВОЈВОДИНЕ

Година IV, број 77 | Нови Сад, понедељак, 29 јануар 1945 | Цена 10 динара

Говор маршала Тита

на митингу жена Србије

„Наша је снага у нашој јединствености, у нашој највишој тековини, у братству и јединству свих народа Југославије“

Другарице, дозволите ми да вас поздравим у име народно-ослободилачке војске, у име ваших синова и ваше браће, који се данас, на овој цичи зими, тамо на фронту, боре за коначно истјеривање окупатора из наше напаћене земље. Српске мајке и сестре, које сте овој тешкој и крвавој борби дале најбоље своје синове, захваљујем вам на ономе што сте до данас допринијеле надчовјечанској борби наших народа. Захваљујем вам на огромним жртвама које сте поднијеле за спас своје отаџбине, за спас наших народа, наше слободе и независности. Али, дозволите ми да вас данас поново потсјетим на жртве и задатке који још стоје пред нама и које ћемо моћи савладати само тако, ако ви, српске жене, мајке и сестре, будете стајале као кремен-стијене уз оне који на фронту пролијевају своју младу крв за слободу. (Повици: „Хоћемо“).

Ваш рад, ваше дужности су многоструке. Нашем фронту, нашим борцима треба помоћ. (Гласови: „Тако је“). Наши борци нису добили одјећу из магацина, јер их нисмо ни имали. Они су полуголи, боси у овој тешкој зими, и њима треба помоћ. Ви, српске жене и све жене у Југославији, можете ублажити тај недостатак што га осјећа наша херојска армија (Бурни повици: „Живела“). Зато, у сваком селу, у свакој вароши напрегните све своје снаге, сабирајте материјал, одјећу, средства за живот, намирнице, како бисмо могли нашим борцима на фронту дати бар минимум онога што им је потребно — да би се могли борити и коначно ослободити нашу земљу. То је први и најважнији задатак и ви га саме видите, ви га осјећате свакодневно, осјећате га зато што су ваша браћа, ваши очеви, ваши синови тамо гдје је тешко, гдје падају животи најбољих људи, тамо гдје се куje слобода и срећа нове федеративне Југославије (Повици: „Живели“).

Други задатак — то је стварање наше нове федеративне Југославије, федералне Србије и народне власти. И то је, другарице, тежак задатак. И ту вам се обраћам: помогните нам (једногласно: „Хоћемо!“) да створимо истинску народну власт, за коју су од 1941 године гинули најбољи синови Србије и осталих народа Југославије. — истинску демократску народну власт („Тако је!“). Зато будите не само пожртвовани поборници такве власти него и строга контрола оних које сте послале да врше државне послове. Гоните саботере („Хоћемо!“), гоните оне који би хтјели да изграђују тобожње народне пријатеље, а у ствари гледају како да нам одмогну. Има доста поштених људи, има много пожртвованих људи који су и способни и вољни да правилно и праведно воде ову велику народну ствар. Немоите се устручавати да критикујете ако видите да нешто не ваља. Здрава конструктивна критика може само да помогне. И онај кога се она тиче, ако је поштен и честит, неће се љутити него ће му то бити путоказ: да правилно ради да правилно води народну ствар. Онај кога здрава народна критика вређа, то није ваш пријатељ, то није народни пријатељ, то је непријатељ народа. (Повици: „Тако је!“). Будите увјерени да ћемо ми увијек, у сваком појединачном случају, учинити све да се већ сада, у заметку, угуши свако укорјењивање неких бирократских метода у народној власти. („Тако је!“) Онако како је била здрава ова народна борба, која је потекла од самих нрода, тако треба да буде здрава и нова власт, јер само на правој народној власти може да почива јединствена демократска федеративна Југославија, у којој ће сви народи — и Срби, и Хрвати, и Словенци, и Македонци и Црногорци, живјети срећно, сложно улагати заједничке напоре за општи просват и бољу будућност нових покољења, која кад дођу, треба да виде да су њихови очеви и мајке учинили све како би њима било боље.

Народно-ослободилачки покрет никао је из народа, он је народни, истински народни покрет

А сада, другарице, дозволите да се осврнем мало и на оне, који саботирају народну борбу.

Прије годину, прије двије, прије три године могло се причати којешта, јер народ није био обавијештен. Ми смо ћутали дуго времена, двије године борили смо се сами без игдје ичије помоћи, само уз помоћ народа, само уз помоћ наших сиромашних сељака (Одобравање). *Ми смо били на удару свих снага непријатеља и изпржали смо. О нама се говорило у иностранству и у земљи тако, као да је у питању шачица комуниста, једна група људи која хоће да се дочепа власти. Ја вас питам, другарице, колико би се одржала једна шачица људи коју народ не би подупирао, коју не би народ волио?* (Одобравање и повици „тако је“!) *Колико би требало, рецимо, тадашњој огромној њемачкој сили, италијанској сили, разним четницима, недићевцима, павелићевцима* (Повици: „Доле!“) *да угуше ту шачицу људи, која, тобоже, хоће да подјарми народ, да му сједне на грбачу.*

Народно-ослободилачки покрет никао је из народа, он је народни, истински народни покрет. Али они који су зборили и данас говоре друкчије, сматрају да је народ нешто друго. Нисте народ ви овдје, није оно село које се боји, није она војска која проли крв на родној груди, него су народ они који сједе тамо у Лондону, и они који су отишли Хитлеру, у јазбину њемачког фашизма: Недић, Љотић и разни други. Они себе сматрају — народом. Вас не сматрају народом и боје се за вас, боје се за вашу слободу. Јадни српски народ, шта да ради без њих? А ја питам вас, другарице: па кад су толико вољели српски народ, што су побјегли? Ја не бих побјегао. Ја бих остао овдје, па бих се борио. (Бурно пљескање и непрекидно скандирање: „Краљ се женио — Тито се борио!“) *Ја бих вас као добар син народа, зашта они себе проглашују, позвао и рекао бих: Гледајте, тјерајте уљезе који су дошли у вашу земљу. Тако бих рекао народу. Али они то не могу рећи; они то нису могли рећи ни онда кад су били овдје, јер су их чували њемачки бајонети, јер су пред вама већ окражени својим крвавим дјелима. Од кад сам у Београду, долазе к мени у црно завијене жене и причају ми — оне из Тимочке Крајине, из Топлице, из срца Шумадије и са свих страна — и причају ми како су им погинули мили и драги, очеви, синови, браћа. Ко, питам, ко их је побио? — Четници, семе им се затрло — каже српска мајка.* (Повици: „Доле кољачи!“) *Е, ето вође тих кољача, који су побјегли у њемачку фашистичку јазбину, боје се за слободу српског народа. А ми им кажемо: не бојте се за нас, ми ћемо се већ снаћи како тако, али шта ћете ви тамо?!* (Буран смех). *Куд ћете ви сада, кад се приближава отсудни дан, кад Црвена армија већ маршира према срцу Њемачке* (Бурни повици: „Живела Црвена армија!“), *а савезничке армије са запада иду све даље и даље?! О себи би требало да говорите, а о нама не водите бригу! Ми ћемо сами.*

Сличних добротвора има, нажалост, и у Лондону, и у Америци. И они се боје за слободу српског и за слободу осталих народа Југославије. Бојите ли се ви да нећемо имати демократију? (Једнодушан одговор: „Не бојимо се“) *Они кажу: Треба дати демократију. — једна партија, то је диктатура. Никако једна партија! Дајте слободу свим партијама — кажу. А ако народ неће некакве разне партијице, него хоће један народни покрет?* (Одобравање и повици: „Само један покрет!“).

Ја у принципу нисам против партија, јер демократија предвиђа и слободу исповиједања својих начела и својих идеја. Нисам. Али стварати партије ради партија, сада кад се води борба на живот и смрт (једногласно: „Не!“) *кад треба сви као један да све снаге усмјеримо у правцу истјеривања окупатора из наше земље, кад је домовина разорена до тла, кад немамо ништа до своје свијести и својих руку, — и дајте сад да се размиле агитатори по свим селима и градовима: удрите, стари кортеши! Ја, са своје стране, не бих имао ништа против тога да иду и да говоре, јер знам да би се брзо вратили у Београд. Али, ми сада немамо времена за то. И овдје је народни покрет. Ту могу бити сви и комунисти, и они који су били демократи и радикали итд. — макако се раније звали, само ако имају добру вољу и поштење, те бар желе добра нашој земљи. Тај покрет је она снага, — једина снага која данас може да изведе нашу земљу из ове страхоте и биједе и да јој донесе потпуну слободу. А кад будемо ослобођени — изволите. Изволите онда да се огледамо, да видимо и тамо, на мегдану, која ће партија постојати!*

Дакле, другарице, као што видите они се боје да наш народ неће добити демократију. А ми вас питамо: Бојите ли се ви да нећете добити демократију? (Једнодушни повици: „Ми смо је добили! Не бојимо се!“) *Бојите ли се да нећете имати права за која сте се борили?* („Не бојимо се!“) *Ваша та права нико и никада неће моћи одузети!* (Буран аплауз) *Ми ћемо их штитити, ми ћемо се свим силама залагати да очувамо та права народа* („Хоћемо!“) *и ми ћемо сачувати та права или нас неће бити!* (Буран аплауз). *Према томе, другарице, ја овдје, пред вама, поручујем свим оним који мисле да ће данас, у овој за наш народ тешкој ситуацији, моћи да скрену историју Југославије назад, — да се љуто варају.* (Повици: „Неће!“).

Маршал Тито

Неколико ријечи о споразуму. Ми смо самим тим што смо у љето 1944 године пристали да преговарамо са југословенском владом Ивана Шубашића у емиграцији показали да нам је стало да ујединимо све снаге, да нисмо никакви секташи, никакви узурпатори, него да желимо само једно: да ујединимо што више народа, да буде што чвршће јединство наше земље. Пошли смо на тај споразум, продужили смо преговоре и направили нов споразум о стварању једне јединствене владе. Пристали смо да и краљ има у нашој земљи своје намјеснике. Све смо учинили што смо могли. Ми смо учинили концесије, не добивши ништа. Ако се ствар узме у ужем смислу, ми смо само изгубили. Али ако се ствар гледа у ширем смислу, у смислу уједињења свих снага, па и оних које су се до сада колебале, — добили смо. И ето, данас, кад смо показали такву широкогрудост, долази краљ са својим савјетницима и вели да неће такав споразум, него хоће да ставља услове. (Бурни повици: „Доле краљ издајник!“). Разумљива је ствар да се краљ бори за свој пријесто. Јасно је да се ни једном краљу не иде са пријестола. Ја то потпуно разумијем. Али, кад један краљ узме себи право да, послије свега онога што се у Југославији догађа, већ четири године, сумња у то да ли је овдје демократија и да поставља захтјеве да народ треба слободу, да народ треба да се сам изјашњава, — онда се не може рећи да је то најпоштенија политика. То су махинације које имају за циљ да створе забуну и унесу смутњу у наше редове, да изазову грађански рат. Али, умјесто грађанског рата — шта се догодило? Грађанског рата

(Наставак на другој страни)

(Наставак са прве стране)

Порука маршала Тита онима у Лондону

рема, него се, у читавој земљи, подигло свеопће незадовољство и протест против краљеве изјаве. (Дуготрајно одобравање). Ето плебисцита! То је пробни плебисцит! (Повици: „Тако је!") Извео га је сам народ. (Дуготрајно клицање: „Хоћемо Тита — нећемо Краља!") Дакле, другарице, та ствар је пропала, али не за нас, него за оне који су хтјели да ту нешто ћаре на рачун крви, на рачун жртава које дају југословенски народи.

Данас би они хтјели да се тај споразум некако промјени да у владу уђе некакав Крњевић и шта ја знам ко све још. Ми смо, када је г. др. Шубашић био овдје, јасно рекли с ким можемо да радимо, и за кога сматрамо да ће радити у интересу народа. Молим, лијепо, — имаћемо владу, али да овдје, у Југославији, у Београду, у овој ситуацији и када се води борба на живот и смрт, кад свако треба да да све од себе, — уведемо у владу елементе који ће се само натезати, договарати, подносити оставке, стварати кризе, — то нам не треба. (Одобравање и повици: „Тако је!") Ти људи били су у Лондону од 1941 године и педесет пута су мијењали и стално давали оставке. Нама такви министри не требају. Нама требају министри који ће радити дан и ноћ. (Повици: „Тако је!") Нама требају министри који ће видјети само оно што је главно а не своје ускопартиске, можда и чисто личне интересе. Нама требају људи од акције и дјела, а не од фраза и дискусија. Ми смо имали прилике да видимо што су нам донијеле такве владе у прошлости, у бившој Југославији. Што се тиче нашег покрета, народно-ослободилачког покрета, то нико више ни од оних који нису били у нашим редовима, па ма дошли са стране, или били одавде не може тврдити да се овђе води уска партиска политика. Овдје су истински синови и кћери народа Југославије, овдје су прави родољуби, овдје су они који су се, иако су били у разним партијама, данас ујединили у један снажан фронт, фронт народа, који треба да извуче ову земљу из рана и рушевина. (Бурни аплауз и повици: „Живео народно-ослободилачки покрет!") Према томе, другарице, тековине народно-ослободилачке борбе, формулисане на другом засједању АВНОЈ-а у Јајцу треба да буду светиња не само за нас, него и за сваког ко жели добра овој земљи. Нека се наши пријатељи у иностранству још једном увјере у то, да смо врло тврдоглави и непоколебљиви у својим захтјевима. Ми нисмо навикли на гњиле компромисе, ми смо навикли да говоримо отворено очи у очи, оно што мислимо — јер не мислимо ништа непоштено, него само то како би боље било нашој земљи, како бисмо је чим прије извукли из ове разорености и како бисмо истјерали окупатора. Тамо брину о томе ко ће сједити на министарској столици, ко ће и како образовати партију, а ми немамо за војску ни одијеће ни обуће!

Народ је остао овдје: на фронту, то је народ на селу — то је народ. Оно тамо — то су отпаци народа. Ја сам увјерен — има прилично знакова који то говоре — да ће наши велики савезници коначно убрзати оно натезање у Лондону, па да се споразум одмах спроведе у дјело или да не буде. („Тако је!") То је моја порука онима у Лондону. Ми смо пошли сами, и ми ћемо ићи сами. Шта то значи — сами? Значи — сам народ. Ишли смо и до сада, па ћемо и без оних неколико тамо ићи и даље, ако буде требало. (Поклици: „Тако је!") Ми се не бојимо никаквих тешкоћа. Не бојимо се тешкоћа, јер знамо да је наша снага у нашој јединствености, у нашој највишој тековини, у братству и јединству свих народа Југославије, у јединству сваког народа, у свакој федералној јединици посебнице. Ми идемо смјело напријед! Ми ћемо остварити наше циљеве! Ми ћемо истјерати окупатора, ми ћемо подићи нашу земљу из ове разорености, и ми ћемо данас —сутра моћи казати да смо радили све оно што смо говорили, ништа друго.

Нека живи наша нова федеративна Југославија! („Живела!")

Живео митинг жена бораца Србије! („Живео!")

Нека живе наши велики савезници! („Живели!")

Нека живи наша ослободилачка војска! (Буран аплауз и повици: „Живела наша ослободилачка војска! Живео маршал Југославије, друг Тито!")

Три дневне заповести маршала Стаљина

Ослобођењем Мемела Совјетска Литванија је потпуно очишћена од Немаца, заузет је центар Домбровског угљеног подручја Катовице, а у Чехословачкој град Попрад

ДНЕВНА ЗАПОВЕСТ МАРШАЛУ КОЊЕВУ

Москва, 28 јануара. — У првој дневној заповести упућеној маршалу Коњеву команданту трупа Првог украјинског фронта маршал Стаљин јавља да су трупе овог фронта освојиле данас центар Домбровског угљеног подручја град Катовице, Семјановиц, Крменску Гуту, Миколув, а у немачкој Шлезији заузеле су индустриски центар град Бојтен, вршећи тиме чишћење Домбровског угљеног подручја и јужног дела индустриског подручја немачке горње Шлеске.

ЗАПОВЕСТ МАРШАЛА СТАЉИНА КОМАНДАНТУ ПРВОГ ПРИБАЛТИСКОГ ФРОНТА АРМИСКОМ ГЕНЕРАЛУ БАГРАМИЈАНУ

Москва, 28 јануара. — Трупе Првог прибалтиског фронта, прешавши у офанзиву, данас, 28 јануара, заузеле су литвански град Клајпеда (Мемел), важну луку и јако упориште немачке одбране на обали Балтика, и завршиле потпуно очишћење совјетске Литваније од немачких освајача.

У знак одржане победе, формације и јединице које су се највише истакле при заузимању града Клајпеда предложити за именовање „клајпедских" и за одликовање.

Данас 28 јануара, у 22 часа престоница наше домовине Москва у име домовине поздравиће храбре трупе Првог прибалтиског фронта које су заузеле град Клајпеда, завршивши потпуно очишћење совјетске Литваније од Немаца, са 20 артилериских плотуна из 224 топа.

За одличне операције изјављујем захвалност трупама под вашим руководством које су учествовале у борбама за ослобођење града Клајпеда.

Вечна слава херојима који су пали у борбама за слободу и независност наше домовине!

Смрт немачким окупаторима!

Врховни командант
маршал Совјетског Савеза
Ј. СТАЉИН

ДНЕВНА ЗАПОВЕСТ МАРШАЛА СТАЉИНА КОМАНДАНТУ ЧЕТВРТОГ УКРАЈИНСКОГ ФРОНТА АРМИСКОМ ГЕНЕРАЛУ ПЕТРОВУ

Москва, 28 јануара. — Трупе Четвртог украјинског фронта, настављајући офанзиву у тешким условима брдско-шумског терена у подручју Карпата, данас, 28 јануара, заузеле су крупни административни центар Чехословачке град Попрад, важан саобраћајни чвор и упориште немачке одбране.

У знак одржане победе, формације и јединице које су се нарочито истакле у борбама за ослобођење града Попрад предложити на именовање „попрадских" и за одликовање.

Данас, 28 јануара, у 23 часа престоница наше домовине Москва у име домовине поздравиће храбре трупе Четвртог украјинског фронта, међу којима и чехословачки корпус бригадног генерала Свободе, које су заузели град Попрад, са 20 артилериских плотуна из 124 топа.

За одличне операције изјављујем захвалност трупама под вашим руководством које су учествовале у борбама за ослобођење града Попрада.

Вечна слава херојима који су пали у борбама за слободу и независност наше домовине!

Смрт немачким окупаторима!

Врховни командант
маршал Совјетског Савеза
Ј. СТАЉИН

ИЗ ОПЕРАТИВНОГ ИЗВЕШТАЈА СИБ-А ЗА 27 ЈАНУАРА

Москва, 28 јануара. — У току 27 јануара на путу за Кенигсберг наше су трупе у даљем напредовању заузеле град Гердауен, важан железнички чвор а исто тако су у борбама заузеле 300 других насеља.

Северно, западно и јужно од града Познања, трупе Првог белоруског фронта заузеле су градове Колмар, Буздин, Риченвалд, Оберник, Замтер, Бук, Стењшев, Шрим, Чемпин, Дољцим, а исто тако у борбама заузеле преко 500 других насеља. Трупе фронта су сада потпуно опколиле групе непријатеља у граду Познању и воде борбе у циљу уништавања непријатеља.

Будимпешти, наше су трупе водиле борбе у циљу уништавања опкољеног гарнизона непријатеља и заузеле 10 блокова кућа. Југозападно од Будимпеште наше су трупе успешно одбиле нападе непријатељских пешадиских и тенковских јединица и поешавши у противнапад заузеле неколико насеља, пошто су знатно поправиле своје положаје.

У току 26 јануара наше су трупе на свим фронтовима онеспособиле и уништиле 42 немачка тенка, од којих 29 југозападно од Будимпеште.

У ваздушним борбама и ватром противавионске артилерије оборено је 36 непријатељских авиона.

Проглас Главног одбора Јединствених синдиката

Главни одбор јединствених синдиката објавио је јуче свој Проглас, који су донели „Борба и „Политика" од 26 јануара 1945. Доносимо неколико пасуса из тога прогласа.

Шта значи спровођење у живот задаће: све за фронт — све за победу над фашизмом?

То значи организовање брзе обнове и максимално повећање производње свих великих и малих, државних и приватних предузећа која производе за фронт и брзо достављање фронту свега што му је потребно. Питање снабдевања војске оружјем, опремом и храном, питање што бржег и што потпунијег организовања саобраћаја, што правилнијег и бржег функционисања свих органа народне власти у позадини — то су најважнија питања овога часа. Њихово задовољавајуће решење захтева најтешње организиционо уједињавање свих радника и намештеника у једној моћној синдикалној организацији.

Радници и намештеници моћи ће преко такве јединствене синдикалне организације да плодно развију своје стваралачке снаге, велику самоиницијативу, дух такмичења и ударништва у раду. Свакодневном упорном борбом за радну дисциплину онемогућиће се свака саботажа, штеточинство, аљкавост и забушантство.

Чврсто уједињена у јединственој синдикалној организацији моћи ће радничка класа да се тесно повеже са државним управним органима производње и да пружи младој народној држави пуну помоћ у организацији, управљању и контроли целокупне производње. Од успеха у организацији рада на обнови и повећању производње за ратне потребе зависи и сав рад на обнови целокупне наше привреде, опустошене и опљачкане од окупатора и домаћих издајника.

Поред борца на фронту треба исходложна помоћ и тешко пострадалим областима у разним деловима Југославије. То су области које су највише страдале од непријатеља и издајничких усташких и четничких банди а које су области за борбу дале највећи прилог у крви и све што су имале економских добара. И овде се мора пружити у помоћ плански и организовано. И на томе пољу припада свима учесницима у производњи прворазредна улога. Али све је то у најтешњој вези са даљим учвршћивањем и изграђивањем демократских органа наше нове, истинске народне државне власти, са чувањем и даљим развијањем демократских тековина народно-ослободилачке борбе, са немилосрдном борбом против свих остатака и подмуклих и отворених покушаја преостале шаке посилапа некадашње реакције која данас игра срамну улогу пса на ланцу Адолфа Хитлера.

Ратни извештај Врховног штаба НОВ

Наше трупе прешле су у снажни напад на сектору Хан Пијесак—Власеница

Београд, 28 јануара.

У Подравини и Срему извиђачка делатност. На сремском фронту убијено је 50 непријатељских војника.

У источној Босни, на подручју Власенице, упркос јакој снежној мећави, жестоке борбе трају без прекида. Поједини положаји на јуриш прелазе по неколико пута из руке у руку. На фронту и дуж целе комуникације Хан Пијесак—Власеница у току су снажни напади наших јединица. Цеста је пресечена на неколико места. Непријатељ трпи велике губитке. Према до сада приспелим подацима, само на једном отсеку фронта убијено је 270 Немаца, запаљено 60 камиона и заплењена велика количина ратног материјала, који се пребројава.

На подручју Брчког борбе локалног значаја.

У долини Босне, нападајући непријатељске колоне које се повлаче на север, наше јединице убиле су 165 и заробиле 46 Немаца, а уништиле један тенк и 14 камиона. Задобијен је знатан плен у оружју и другом ратном материјалу.

На подручју Травника настављају се напади наших јединица на комуникацији Бусовача—Травник.

На подручју Мостара, за последња два дана наше јединице убиле су 120 усташа и Немаца.

У локалним борбама на подручју Бање Луке убијено је 45, а заробљено 34 непријатељска војника. Заплењено је оружје и друге ратне опреме.

Савезничка авијација успешно је бомбардовала непријатеља на подручју Бихаћа и Сења.

У Словенији наше јединице поруши-ле су пругу Марибор—Дравоград и бациле у ваздух оклопни воз. Уништена је сва посада воза која је бројала 424 војника и официра, локомотива, три оклопна вагона и три аутоматска топа.

И поред врло неповољног времена наша авијација вршила је борбено извиђање и уништила два непријатељска камиона и неколико кола.

КРОЗ ОСЛОБОЂЕНУ ВОЈВОДИНУ

Домови културе испуњавају свој задатак

Рума, 28 јануара. — У месецу децембру 1944 г. развио се културно-просветни рад у румском срезу и постигао добре резултате. Народ румског среза који је током трогодишње борбе упознао сав значај културног подизања, кроз најтеже моменте неговао је и подизао овај облик рада. У слободном Срему, учвршћен и појачан, просветни рад сваким даном напредује и истинска народна култура постаје стварност.

У току месеца децембра радило је у срезу 19 школа, 14 пионирских течајева, дато је 15 културно-просветних приредаба, издато око 60 видних новина и неколико пионирских и отворено 10 домова културе. Народ је у великом броју присуствовао овим приредбама.

Може се рећи да су домови културе испунили свој задатак. Не прође ни једно вече да се одрасли, а нарочито омладина, не сакупе у дому. Спонтано се развило такмичење чији ће дом бити лепши и посећенији. Данас није ретко видети, када човек дође у неко село овога среза, десетак другова и другарица како марљиво читају нашу штампу, брошуре и књиге из читаонице...

ИЗВОЂЕЊЕ „ДР" ОД НУШИЋА У ВРШЦУ

Вршац, 28 јануара. — Дилетантска секција Вршачког АФЖ-а давала је 26 о. м. у сали биоскопа „Србије" комедију „Др" од Бранислава Нушића. Пред пуном двораном, секција је имала леп успех и показала неколико талентованих чланова. Изеђу осталих нарочито се истакао М. Михајловић у тумачењу улоге Животе Цвијовића.

ЗИДНЕ НОВИНЕ И МАПЕ ИЗРАДИЛА ЈЕ ОМЛАДИНА У БАЧКОМ ПЕТРОВЦУ

Бачки Петровац, 28 јануара. — Омладинци Бачког Петровца, окупљени у УСАОЈ-у, израдили су велике видне мапе са означеним положајима фронтова и изложили их. Свет је у групама застајао пред овом новином која још очигледније показује величину најновије победе јужачке Црвене армије.

Поред тога, излазе у месту и видне новине које доносе слике победника маршала Совјетског савеза и слику Лењина поводом комеморације. У карикатурама је омладина на још један начин дала израза своме негодовању због изјаве краља Петра. У новинама се осим тога, расправљају извесна локална питања.

ДУВАЧКИ КОНЦЕРТ У СУБОТИЦИ

Суботица, 28 јануара. — Захваљујући управи Железничке музичке школе Суботица је у последње време имала неколико лепих концерата. Сви су ови концерти врло добро успели. Концерте је посетио и велики број совјетских официра.

Сада је приређен први дувачки концерат железничара. Дириговао је директор Музичке школе железничара, Жељко Страка, и сам млади композитор. На програму су извођена музичка дела од Росинија, Вебера, Једка, Петрика Чернецког, Седлачека, Лехара, Баха, Покорног и Страке Марш посвећен маршалу Титу, композиција Ж. Страке, имала је великог успеха.

ВОЈНИЧКА ПРИРЕДБА ЗА ГРАЂАНСТВО У СУБОТИЦИ

Суботица, 27 јануара. — Трећи батаљон III. Војвођанске бригаде КНОЈ-а дао је прекјуче за грађанство Суботице успелу културно-просветну приредбу. На приредби су изведене партизанске и руске песме и рецитације. Приредба је успела на опште задовољство.

ИЗЛОЖБА СЛИКА ВАЗДУХОПЛОВАЦА У БЕЛОЈ ЦРКВИ

Бела Црква, 28 јануара. — Омладинци ваздухопловци у Белој Цркви приредили су изложбу својих слика. Излагачи су сва аматери и излажу сада први пут. Највећи број радова су потези, а има и неколико акварела. Млади аматери узели су за теме својих радова поједине тренутке из народно-ослободилачке борбе, детаље из својих соба итд. Они су уложили много труда да буду на што већој висини. Изложба је нарочито имали успеха међу омладином.

У Суботици се врше припреме за израду обуће од импрегниране кудеље

Суботица, 28 јануара. — У жељи да удовољи потребама публике, Секција за снабдевање при Команди места у Суботици створиће нов тип обуће. Цела ципела саставиће се од кудеље.

У оделењу у коме је ово пројектовано ради се сада ужурбано. Већ су створени нови модели плитких и дубоких ципела од кудеље.

Већ прошле године носиле су се овакве ципеле, али у много мањем броју. Тада су само ђонови били од канапа. Сада се и горњи део прави од кудеље. Једна фабрика већ врши ткање потребног ткива за горњи део ове обуће. То ткиво импрегнираће се исто тако као и ђон, тако да ће платно и ђон бити непромочиви. Намера је власти да се становницима дају ципеле које ће моћи употребљавати и по киши.

Сада се врше пробе и оне су досада показале добар резултат. За кратко време приступиће се изради тих нових ципела.

На питање нашег сарадника, изјављено је на надлежном месту да ће се за сада дневно израђивати по 100—150 пари обуће од импрегниране кудеље. Касније, када се време пролепша, публика ће много више тражити ову врсту обуће, па ће се тада производња знатно повећати.

У погледу цена није још донето коначно решење али сигурно је да ће један пар мушких ципела бити јефтинији од 60 пенга. У току прошле године као што се зна, за пар овакве обуће плаћало се много више.

У понеким предузећима радници сада примају четири пута већу плату него под окупацијом

Суботица, 28 јануара. — Ловаш Иштван био је пензионисани мађарски хусарски капетан. Одмах по окупацији дошао је у Суботицу, где је на досада неустановљен начин уграбио фабрику меснатих производа и салама „Корхец". Ловаш није био стручњак, већ шурак ондашњег министра унутрашњих дела у Будимпешти, др. Керестеш-Фишер Ференца, познатог крволока и непријатеља нашег народа за чијег су министровања извршени страшни покољи Срба у Бачкој.

Ловаш је у „својој" фабрици завео нечувено израбљивање намештеника. Он је бедно плаћао људе, који су му остваривали огромне приходе. Капетан Ловаш давао је људима месечну плату од 80—200 пенга. Најбољи стручни радници у данашњој Народној творници меса и меснатих производа примали су за време окупације 220 пенга, два пута мање него што данас добијају.

Преузимајући ову напуштену творницу, повереник Антун Вуковић је одмах о томе поднео извештај. А недавно је и регулисана плата свих намештеника по Уредби која се на њих односи.

Намештеници Народне творнице меса и меснатих производа у Суботици сада су одлучили да ће од своје нове плате давати месечно 3% за пасивне крајеве. Осим тога они су дали прилоге и за месну сиротињу и друге социјалне сврхе.

И у другим фабрикама, у којима су их за време окупације израбљивали, радници су добили нове плате, знатно веће него што су раније имали. Има радника који по новој уредби добијају четири пута више, него што су им фашистички мађарски власници плаћали за време окупације

Конференција учитеља Иришког среза за ударнички рад у школи

Ириг, 28 јануара. — У Иригу је одржана конференција учитеља за Иришки срез која је трајала два дана. Првог дана конференције, после изложене политичке ситуације, одржала је другарица прочелник за просвету ОНОО-а за Срем, предавање о старом и новом учитељу, о старој и новој школи, и о брizи коју наша народна власт води за опште народно просвећивање и народне школе. Она је говорила о односу учитеља и ученика који треба да буде однос старијег друга према млађем. Говорећи о учитељу, она је рекла да, поред педагошке, учитељ треба да прати и политичку штампу. Он треба да буде свестан политичких задатака и да их објашњава другима. То треба да буде и један од садржаја његовог културно-просветног рада уопште, који такође спада у његову дужност.

По подне, првог дана конференције, када се на тргу почела скупљати огромна маса народа и војске, регрута из Србије да демонстрирају против издајника краља Петра, против његовог неуспелог покушаја да разбије јединство наших народа, прикључили су се и учитељи своме народу да заједно манифестују за свога вољеног маршала и народног хероја Тита, за јединство наших народа, за Антифашистичко веће народног ослобођења Југославије, за Национални комитет, за нашу Народно-ослободилачку војску и за наше савезнике.

Учитељи су учествовали и у поворци кроз град.

На конференцији другог дана сваки наставник поднео је реферат о своме раду у школи и ван школе, и о потешкоћама на које у раду наилазе.

На крају је донесена одлука да се до другог састанка ради ударнички и да се нарочито обрати пажња на следеће:

Да се поради на уредном похађању школе; да се постигне што јача сарадња доме и школе да се на омладинским састанцима обавештава о штетностима пушења; да се у ђачким самоуправама ради такмичарски и да наставници воде забелешке о раду ђачких самоуправа; да се да све од себе да деца постигну што бољи успех у настави; што тешња сарадња са пионирима и течај за пионире; основати ђачке зидне новине у учионици и објаснити потребу писмености; одржавати аналфабетске течајеве.

ОСНОВАНА ПОТРОШАЧКА ЗАДРУГА У БАЧКОМ ПЕТРОВЦУ

Бачки Петровац, 28 јануара. — У Бачком Петровцу основана је „Општа потрошачка и житарска (конзумна) задруга" која ће најширим слојевима народа, нарочито радницима, задовољити најпрече потребе.

УСПЕЛА АКЦИЈА ПРИКУПЉАЊА У ВЕЛИКОЈ КИКИНДИ

Велика Кикинда, 28 јануара. — Месни НОО са УСАОЈ-ем, АФЖ и ЈНОФ-ом, прикупљао је прилоге за месну сиротињу. Грађанство се врло лепо одазвало. Из прикупљеног прилога раздељено је сиротињи 800.000 динара у новцу, поред намирница обуће и одеће. Нарочито треба истаћи прилог Драгин Стевана, крзнара, који је сам дао 184 дечјих грудњака, 40 шубара, 7 кожних чакшира и један кожни капутић.

СКУПЉАЊЕ ТОПЛИХ СТВАРИ ЗА НАШУ ВОЈСКУ

Суботица, 28 јануара. — АФЖ у Суботици организовало је акцију за снабдевање војске вуненим стварима за зиму. Родољубиве жене у Суботици вредно раде за нашу војску плетући рукавице, шуљере и шалове.

Свечано отварање Дома радничког ЈНОФ-а у Великој Кикинди

Велика Кикинда, 28 јануара. — У Великој Кикинди свечано је отворен дом радничког ЈНОФ-а. Сала дома је била препуна, тако да су и споредне просторије биле пуне слушалаца. Претседник радничког ЈНОФ-а друг Петар Мирковић поздравио је присутне и позвао их да сви заједнички једним минутом ћутања одају пошту борцима палим у народно-ослободилачкој борби. У кратком говору, друг Мирковић изнео је рђаво стање радника за време разних реакционарских режима и указао на потребу активног учествовања свих радника у данашњој борби за срећнију будућност. О самом дому радничког ЈНОФ-а друг Мирковић је на крају свога говора рекао: „Овај наш дом треба да буде расадник културе и знања и зато, другови, долазите овамо где ћемо се политички и културно изграђивати, што ће бити свакако корисно за нас."

Друг Жива Божин, месарски радник из Вел. Кикинде такође је подвукао потребу оснивања дома радничког ЈНОФ-а.

Свечаност је завршена громким клицањем маршалу Титу, Националном комитету и АВНОЈ-у.

РАД ЈЕДИНСТВЕНОГ НАРОДНО-ОСЛОБОДИЛАЧКОГ ФРОНТА У БАЧКОЈ ТОПОЛИ

Бачка Топола, 28 јанара. — ЈНОФ у Бачкој Тополи под вођством претседника Др. Плетикосић Ивана и секретара Дудаш Ференца, ради у врло појачаном темпу. Вођство ЈНОФ-а одлучило је да у будуће сваке недеље поподне у 2 часа држи у великој сали код Телићијева конференције. На тим конференцијама чланови одбора одржаће предавања о актуелним политичким, привредним и културним питањима.

Одбор је одлучио да набави материјал новосадске Антифашистичке изложбе и да исти прикаже у Тополи и околини.

АФЖ СА КОЛОНИЈЕ АЛЕКСА ШАНТИЋ ЗА НАШЕ РАЊЕНИКЕ

Суботица, 28 јануара. — АФЖ са колоније Алексе Шантића да би удовољио својим дужностима, и поред врло кратког времена од оснивања, и поред сиромашног стања својих чланица, прикупио је преко 90 пакета и упутио рањеницима-борцима НОВ у Сомбору.

ПОЛИТИЧКА КОНФЕРЕНЦИЈА У АЛЕКСАНДРОВУ

Суботица, 28 јануара. — Ових дана одржана је заједничка конференција ЈНОФ-а, АФЖ и омладине за XII кварт, на којој је МНОО полагао рачуна о свом досадашњем раду. Конференцији су присуствовали и обавестили народ о политичкој ситуацији другови Лајчо Јарамазовић, претседник НОО за град и Јакша Дамњанов, шеф економског отсека. Излагања су се кретала око главних проблема данашњице. Они су говорили о потреби да сви раде у духу: сви на фронт и све за фронт до победоносног завршетка рата; друго, збијање у што гушће редове свег слободољубивог и родољубивог грађанства око ЈНОФ-а, као јединог носиоца народно-ослободилачке идеје, на челу са славом овенчаним херојем маршалом Титом, и треће, помоћ ратом пострадалим крајевима.

Излагања су саслушана са разумевањем и одушевљењем, тако да је завршетак конференције претворен у одушевљену манифестацију маршалу Титу, Јединственом фронту, маршалу Стаљину и Црвеној армији.

ПРЕДАВАЊЕ У ГИМНАЗИЈИ У ВРБАСУ ПОЧИЊЕ 1 ФЕБРУАРА

Врбас, 28 јануара. — Наредбом Команде места у Врбасу бр. 346/1945 поново је отворена ДРЖАВНА РЕАЛНА ГИМНАЗИЈА У ВРБАСУ. Редовно предавање отпочеће 1 фебруара 1945 г. у 8 часова ујутро.

Овим се извештавају сви ученици пријављени за упис да реченог дана буду у школи и да собом понесу документа о последњем школовању, као и извод из матице рођених.

Уједно се извештавају и они ученици који се до данас нису из било којих разлога пријавили за упис, да ће упис у школу до даљег продужити.

КРАТКЕ ВЕСТИ ИЗ ИНОСТРАНСТВА

★ **Фински посланици захтевају да се кривци за рат изведу пред суд.** — Агенција ТАСС јавља: Шест финских народних посланика упутило је влади захтеве да се поведе истрага о узрочницима рата са Совјетским Савезом од 1941 г. Надаље да се установи кривица појединих чланова владе од 1939—1941 г. Ако се пак неком политичару докаже кривица, треба да се изведе пред суд.

★ **Немачки злочини у Пољској биће кажњени.** — Агенција ТАСС јавља да је у Варшави отпочела рад владина комисија за испитивање немачких злочина почињених у току окупације. На челу комисије је потпретседник привремене пољске владе, Станислав Јануш.

★ **Партизани спасли америчке авијатичаре.** — Танјуг јавља: податке о доживљају осам америчких авијатичара који су морали да искоче из авиона падобранима кад им се апарат запалио над југословенском територијом. Авијатичари су се спустили близу села Козице и уз помоћ војних НОВ они су одведени у Плевље. Пријем на који су наишли оставио је на америчке авијатичаре најпријатнији утисак.

★ **Опет бомбардовање Берлина.** — Британски бомбардери напали су прошле ноћи објекте на подручју Берлина. Није изгубљен ни један бомбардер.

★ **Југословени из Египта хоће да се врате у домовину.** — Амерички обавештајни биро јавља да је јуче главно седиште УНРРЕ примило извештај да је 1200 југословенских ратних ветерана одлучило да напусти пустињски логор УНРРЕ у Елшату и Египту и да се врати у Југославију у војску маршала Тита.

★ **Некад и сад.** — У септембру 1943 Немци су говорили: „Ако данас морамо да водимо тешке борбе на истоку, бар не морамо да се боримо у Бреслави, већ хиљаду километара од наше границе. Ове борбе не воде се у предграђима Тилзита или на обалама Одре, већ на Дону и пред Лењинградом".

★ **Разарања у западној Немачкој.** — Западни крајеви Немачке потпуно су уништени. Рат је нанео тешке ударце кућама, школама, црквама и сеоским имањима. Шуме су проређене, јер тако захтева ратна стратегија. Куће су се срушиле под тежином граната и бомби, а намештајем који је преостао војници ложе ватру и греју се. Многи француски, холандски и белгијски градови су тешко страдали. Нарочито је страдао део Немачке између река Рер и Мезе. Крајеви где су била густа насеља сада су пусти.

★ **Турска делегација стигла је у Лондон** — Како јављају из Лондона турска делегација, након учествовања на конференцији за ваздухопловство у Вашингтону, стигла је у Енглеску где намерава да посети аеродроме цивилног ваздухопловства и фабрике авиона. Ова посета трајаће око 15 дана. Чланови турске делегације учиниће посете достојанственицима енглеског цивилног ваздухопловства и већ су учинили посету енглеском министру за ваздухопловство, лорду Сенбору.

★ **Дарови Совјетских народа Варшави.** — У своме бекству и за време борби у Варшави Немци су уништили велики број кућа. Варшава је у рушевинама али Совјетски Савез помаже пољском народу. Како јавља агенција ТАСС, народи Совјетског Савеза поклонили су становницима Варшаве 3 хиљаде тона пшенице, 15 метричких центи уља од сунокрета, хиљаду метричких центи шећера, 50 метричких центи сухог воћа за варшавску децу.

★ **Изјава г. Стетиниуса о Аргентини.** — Амерички министар спољних послова Стетиниус изјавио је јуче да САД неће обновити нормалне дипломатске односе са владом Аргентине док не дође до потпуне промене у политици Аргентине.

ПОСЛЕДЊЕ ВЕСТИ

Поновне демонстрације у Суботици против изјаве краља Петра

Преко 5000 људи демонстрирало у Суботици против краља Петра

Суботица, 28 јануара (телефоном). Народ Суботице је поново изашао на улице да огорчено протестује против оних који су за читаво време наше ослободилачке борбе седели или јој директно шкодили.

Преко 5000 људи учествовало је у поворци носећи заставе, слике маршала Тита и транспаренте на којима је писало: „Нећемо краља — хоћемо Тита!" „Доле краљ!" — „Живео наш вођа маршал Тито!"

Учесници су одушевљено клицали маршалу Титу, АВНОЈ-у, Националном комитету, братству и јединству наших народа.

Одржано је неколико говора у којима је најоштрије осуђен издајнички рад избеглица-реакционара.

У ХОРГОШУ ЈЕ ДЕМОНСТРИРАЛО ПРЕКО 800 ЉУДИ

Хоргош, 28 јануара (телефоном). — Одавно Хоргош није доживео тако буран дан. Поворка од преко 800 грађана, ишла је улицама села, манифестујући и кличући маршалу Титу, Народно-ослободилачкој војсци и АВНОЈ-у. Ношени су транспаренти са натписима: „На суд с краљем!" „Краљ се одрекао народа — народ се одрекао краља!" „Доле народне издајице!". У поворци је примећен велик број жена и омладинаца. Одржано је неколико говора у којима је жигосана срамна работа народних издајица.

Присутни су били већином насељеници, који су се поново вратили на своја огњишта.

ПРОТЕСТНИ ЗБОР У ФЕКЕТИЋУ

Фекетић, 28 јануара. (телефоном). Данас је у Фекетићу одржан велики протестни збор против краља Петра. На збору је било преко 600 учесника, насељеника и мештана. У говорима је оштро осуђена издајничка делатност избегличке реакције. Присутни су клицали маршалу Титу, АВНОЈ-у, Националном комитету. Непрекидно су се понављали узвици: „Доле краљ — доле Дражин побратим!" „Нећемо краља — хоћемо Тита!" „На суд с краљем!"

„Ради се о личној кризи краља Петра"

Москва, 28 јануара. — Говорећи о југословенској ситуацији, московска „Правда" пише да је неправилно да се у вези са становиштем краља Петра говори о некој политичкој или кризи владе у Југославији. То је тако рећи лична криза краља Петра, али она не може озбиљно да утиче на ситуацију у Југославији.

У МОСКВУ ЈЕ СТИГЛА ДЕЛЕГАЦИЈА СРПСКЕ ПРАВОСЛАВНЕ ЦРКВЕ

Москва, 28 јануара. — У Москву је јуче стигла југословенска црквена делегација на сабор руске православне цркве.

Фронт у Италији

Лондон, 28 јануара. — Савезнички ратни бродови наставили су са бомбардовањем немачких положаја близу француско-италијанске границе. Погођена су директно слагалишта ратног материјала и зграде у којима станује немачка војска. — На фронту Пете и Осме армије активност патрола. — У ноћи између 25 и 26 о. м. лаки савезнички бомбардери напали су аеродроме, мостове и железничке пруге у северној Италији. Савезничко обалско ваздухопловство напало је непријатељске артилеријске положаје на северном делу југословенске обале. Исто тако бомбардовани су и непријатељски положаји, возови и транспорти на југословенској територији. Извршено је укупно 200 борбених летова. Изгубљена су три савезничка авиона.

Омладинска кампања сече дрва на Каменичкој Ади

Кампању сече дрва на Каменичкој Ади, за болнице и друге установе, о којој смо већ писали, прихватио је и месни одбор УСАОЈ-а у Новом Саду.

Тако је 17 о. м. омладина на раду у Команди места, њих 64 на броју, насекла 35 просторних метара дрва. Сутрадан насекли су ученици II а, II б, IV и V разреда гимназије, свега 131 ученик, 52 просторна метра дрва. Двадесетог о. м. изишло је 56 омладинаца УСАОВ-а и насекло 40 пр. м. Међу њима било је 10 пионира, који су сами насекли 8 пр. метара. Двадесетпрвог о. м. 63 омладинца на раду у пошти насекли су 41 просторни метар, а 22 о. м. 41 омладинац II рејона УСАОВ-а насекли су 20 пр. метара, док је 80 ученика III разреда гимназије насекло 39.5 просторних метара. Укупно је насечено 227.5 просторних метара, или близу 57 хвати дрва.

Прилог за децу погинулих партизана

Илија Тепавац из Темерина дао је прилог од 4000 динара за децу погинулих партизана.

Објашњење у вези са наредбом о плаћању таксе на уговоре о закупу стана — кирији

У вези са наређењем Команде места, које је оглашено у овом листу, а односи се на обавезу грађанства да саставља уговоре о закупу — кирији, умољени смо, да објавимо грађанству да није потребно састављати нове уговоре и поново плаћати државну таксу у оним случајевима, где постоје стари уговори, склопљени пре априла месеца 1941 године, ако закупни однос и даље траје под истим условима какав је био приликом састављања уговора, а ни за време окупације није било никаквих промена. Другим речима, старе кирајџије од пре 1941 године, који имају своје предратне уговоре, а који су се у свему придржавали услова уговора, нису дужни правити нове уговоре нити плаћати нову таксу.

КРОЗ НОВИ САД

Нови Сад, 29 јануара 1945.

БИОСКОПИ:

ОДЕОН у 14, 16 и 18 (20 војничка) часова: Разни журнали.

ПАЛАС у 14, 16 и 18 часова „Боримо се на мору", енглески филм.

АНТИФАШИСТИЧКА ИЗЛОЖБА од 8 до 20 часова.

Дежурна апотека РАЛЕТИЋ, Краља Петра II. (Футошка) улица.

Станица за трансфузију крви, Војводе Путника 1 (зграда бившег Учитељског дома) од 8 до 16.

*

Мали огласи

ТРАЖИ СЕ ЧИНОВНИЦА за самостално књиговодство и административне послове. Писмене понуде о квалификацији и проведеној пракси слати на администрацију овога листа под „СПОСОБНА" 416

МАЛА ПОРОДИЦА тражи добру и вредну девојку за све. Понуде на администрацију листа.

ОФИЦИРСКЕ ЧИЗМЕ бр. 41 мењао бих за бр. 42 или 43. Упитати у администрацији листа.

КРАТКЕ ВЕСТИ ИЗ НАШЕ ЗЕМЉЕ

★ **Успостава железничког саобраћаја Београд—Софија и обратно.** — Како се сазнаје са надлежне стране, постигнут је споразум између југословенских и бугарских железничких власти, на основу којег ће се почев од 1 фебруара о. г. отпочети са саобраћајем на прузи Београд—Софија и обратно. Сваки дан ће саобраћати по један воз.

★ **Телеграм канадских Хрвата.** — Претставник народно-ослободилачког покрета Југославије у Лондону, генерал Владимир Велебит, примио је од Савеза канадских Хрвата телеграм у коме Хрвати у Канади истичу своју привржености маршалу Титу и Народно-ослободилачкој војсци, исказују своју пошту и захвалност за пожртвовање у борби против фашиста и позивају да истрајемо у заједничкој борби против непријатеља.

★ **Усташе имитирају Немце.** — У Лици се сакрило 7 усташа у једну пећину у близини Ловинца, да ту дочекају пролеће и да ту, како су сами рекли, воде на пролеће герилски рат. Они су откривени и предати су од стране народне страже Команди места Ивић—Ловинац, а ова их је предала народном суду. Од њих седморице најмању кривицу има један који на својој души има целу једну породицу коју је поклао.

★ **Прилози македонских жена.** — У многим местима, као у Крушеву, Кратову, Светом Николи и другима, жене су приредиле забаве и од прихода помогле породице бораца НОВ. Сељанке из битољског и кавадарског среза сакупиле су за војску велике количине животних намирница.

★ **У Дрнишу је одржан састанак учитељица и учитеља.** — Како агенција Танјуг јавља, у котарском месту Дрниш изабран је учитељски одбор ЈНОФ-а. На састанку је учествовало 24 учитеља и учитељица тог котара. Котар Дрниш познат је по целој нашој Југославији као један од најзаосталијих округа наше Далмације. Округ има 59 села, а имао је за време Југославије свега 14 школа. Сада се отварају 22 нове школе и наскоро ће бити отворене школе и по свим сеоским местима.

★ **Апел Црвеног крста за упис.** — Главни одбор Друштва црвеног крста издао је упутства свима одборима у земљи за уписивање у чланство. Ова акција треба да обухвати све народне масе. — За редовне чланове улог за ову годину износиће 500 динара, а за помажуће чланове 200 динара годишње. Чланарина се може положити одједном, полугодишње или тромесечно, па чак и у месечним ратама.

★ **Привреда у Далмацији се подиже.** — На подручју средње-далматинског окружја принос маслина био је врло добар. У најскорије време биће обновљени сви шумски расадници, а у крајевима где их није било подићи ће се нови. — Рибарство је за сада активно једино у трогирском срезу где има већи број рибарских бродова. Оживела је и трговина. У Сињском срезу основано је котарско набавно-продајно предузеће.

★ **Оспособљена модерна уљара у Далмацији.** — У једном месту Шибеничког округа, оспособљена је модерна уљара и она већ ради пуном паром. У њој је запослен већи број радника.

★ **Рад београдског Црвеног крста.** — Црвени крст у Београду за кратко време од ослобођења, у сарадњи са народним властима, отворио је у Београду 16 дечјих обданишта, у којима се налази две хиљаде деце. — Од ослобођења Београда до данас он је послао нашим рањеницима 10.000 пакета захваљујући помоћи нашег народа који се у свакој прилици одазива апелима Црвеног крста и свесрдно их прихвата. Црвени крст је сем тога опскрби о хиљаде одојчади млеком и ублажио невоље многих пострадалих у своме рату.

„Слободна Војводина" излази сваког дана осим среде — Уредништво и администрација Нови Сад, Футошка улица број 50 — Телеф. Уредништва 21-37.